

**Omelija fis-Solennità tal-Anniversarju tad-Dedikazzjoni
u l-Pussess bhala t-Tielet Dekan tal-Kolleggjata Ġorġjana**

Bażilika ta' San Ġorġ, il-Belt Victoria

It-Tnejn 21 ta' Settembru 2020

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Ġhawdex

IT-TEMPJU HU MIN JISMA' L-KELMA TAR-RAGĦAJ

Il-Vanġelu tal-lum hu interessanti ħafna (Ġw 10:22-30). Kienet id-Dedikazzjoni tat-Tempju, jghidilna San Ġwann, u kienet ix-xitwa. X'kienet din l-okkażjoni tad-Dedikazzjoni tat-Tempju? Kienet wahda mill-festi kbar tal-Lhud. Ir-Rabbini jzommuha bhala t-tieni festa wara l-festa tal-Ġherejjex, il-festa tas-Sukkot. Il-festa tal-Ġherejjex kienet issir fil-bidu tas-sajf, waqt illi din kienet issir fix-xitwa – fil-25 tax-xahar ta' Każlew, jew bejn wiehed u iehor qrib il-Milied tagħna. Ix-xahar ta' Każlew huwa x-xahar ta' Diċembru. U x'kienu jfakkru l-Lhud permezz ta' din il-festa? Kienu jfakkru meta fis-sena 164 QK Ġuda l-Makkabew kien reġa' rebah it-Tempju ta' Ġerusalem. X'kien ġara?

Madwar għaxar snin qabel, Antijoku IV, li kien wiehed mid-dixxendenti ta' Alessandru l-Kbir, mis-Sirja daħal fl-art ta' Izrael, ħakimha u pprova jdawwarha f'reliġjon tal-Griegi, fil-mentalità Ellenistika. Lit-Tempju ta' Ġerusalem għamlu tempju ddedikat lill-alla Zeus, li huwa l-alla l-kbir fost il-ħafna allat tal-Griegi. U jghidilna l-Ktieb tal-Makkabew li għamel xi ħaġa tassew kerha li tissejjaħ fl-Iskrittura l-aktar ħaġa mistkerrha – abominju (ara 1 Makk 1:54). Għaliex saret offerta fuq l-altar li s-soltu fuqu s-sacerdoti joffru s-sagrificċju lil Alla, Jahweh; saret offerta kbira lil dan l-alla Zeus, l-alla tal-Griegi. L-ewwel kien hemm wiehed Ażmonew jismu Mattatija illi beda bil-mod il-mod ixxerred mill-ġdid il-mentalità Ġudajka, b'tali mod illi dan Ġuda l-Makkabew, permezz ta' armata li kienet magħmula minn nies li ma kinux kapaċi, irnexxielu jirbah mill-ġdid lit-Tempju ta' Ġerusalem u jerġa' jikkonsagrah, proprju fil-25 tax-xahar ta' Każlew, jew ta' Kiżlew kif isejhulu l-Lhud.

U f'din il-festa x'kienu jagħmlu l-Lhud? Kienu jixegħlu mixegħla kbira. Kienu jixegħlu l-lampadarji l-kbar illi kienu l-karatteristika tas-Sukkot, il-festa tal-Ġherejjex. U allura l-Lhud permezz ta' din il-festa reġġu kkonsagrah it-Tempju lil Alla, reġġu daħħlu l-mentalità ta' reliġjon Ġudajka fl-art ta' Izrael. Il-Grieg Antijoku kien saħansitra għamel ġinnasju – parti mit-Tempju kien biddlu f'post fejn isir il-ġlied, fejn iż-żgħażaġ Lhud u Griegi kienu jitharrġu flimkien biex ikabbru s-saħħa tagħhom u jkunu dimostrazzjoni tal-potenza tal-ġisem kif jarawh u jimmaġinawh il-Griegi.

Nistgħu nġhidu li aħna llum fis-seklu 21 qegħdin nerġġu xi ftit nġixu din il-mentalità. Il-kultura tar-reliġjon u tal-fidi qiegħda kulma jmur timmaterjalizza u tissekolarizza ruħha. U forsi aħna wkoll għandna bżonn li nerġġu nikkonsagrah mill-ġdid it-tempju, imma bir-riskju illi ġarrbu l-istess Lhud. Għax meta kkonsagrah mill-ġdid it-Tempju ta' Ġerusalem, x'għamel Ġuda? Issegregah aktar, qatgħu aktar min-nies, għamlu aktar xi ħaġa wehidha. Fejn qabel fil-Qaddis tal-Qaddisin kien jidhol aktar minn darba fis-sena s-sacerdot, issa, minn Ġuda l-Makkabew 'il quddiem, is-sacerdot kien jidhol darba f'sena. Sintendi kienet reazzjoni naturali u normali ħafna għal dak l-abominju li kien sar, dik id-diżordni li kienu għamlu l-Griegi fit-Tempju ta' Ġerusalem.

U dan huwa r-riskju tagħna wkoll, li Ġesù fil-Vanġelu tal-lum iħabbar, ixandar u jgħalliem kontra tiegħu. Għaliex it-Tempju ta' Ġerusalem kien preżenza ta' Alla, kien id-dar tal-poplu, imma l-poplu kien maqtuġh għalkollox minn Alla. Alla kien maqful fil-Qaddis tal-

Qaddisin, f'dan l-armarju 'l ġewwa nett, fil-kamra ta' ġewwa nett tat-Tempju, u n-nies u l-poplu kienu maqtugħa għalihom. U dan huwa r-riskju li nistgħu ngarrbu aħna wkoll illum. Huwa riskju kbir illi l-Knisja, il-fidi tagħna tista' ġġarrab meta nistgħu nimmaginaw b'mod żbaljat illi l-fidi hija magħmula għal ftit nies, illi Alla mhux ta' kulhadd, illi Alla huwa tagħna biss, ta' dawk li ma għandhomx x'jagħmlu, illi Alla lill-bniedem tal-lum ma jgħidlu xejn.

U allura x'jigri? Jigri bil-maqlub ta' dak li kien ġara fi żmien Epifanju. X'għamlu l-Lhud? Eżaltaw u eżaltaw u reġgħu eżaltaw it-tempju tal-ġebel, għax dik hija d-dar ta' Alla, u kwazi kwazi mhux aktar id-dar tan-nies, id-dar tal-poplu. Qatgħu għalkollox lil Alla mill-poplu.

Imma Ġesù huwa l-Messija, huwa Alla f'nofsna, Alla magħmul bniedem. Ġesù huwa t-tempju l-ġdid, id-dar il-ġdida ta' Alla u tal-bniedem. U jixtieq Ġesù illi aħna ħutu wkoll inkunu din id-dar il-ġdida fejn jgħammar Alla u wkoll fejn jgħammar bil-ħila u fil-milja kollha tiegħu l-bniedem. Nistaqsuh lil Ġesù: Kemm se ddum taqlgħalna qalbna! Għidilna jekk intix il-Messija jew le, għidilna jekk intix id-dar ta' Alla u d-dar tal-bniedem, għidilna jekk intix Alla magħmul bniedem f'nofsna. U Ġesù ma jirrispondix direttament. Imma jirrispondi b'mod indirett. Jirrispondi għalija u għalik. U jgħidilhom lil-Lhud, kif jgħid lilna: "In-nagħaġ tiegħi jisimgħu leġni". U Ġesù jagħmel sintesi bejn id-desakrazzjoni tal-Griegi u s-sagralizzazzjoni esagerata illi għamlu l-Lhud tat-Tempju. U t-Tempju jerga' jieħu l-identità vera tiegħu.

U x'inhì din is-sintesi? Hi meta Ġesù qal li n-nagħaġ tiegħu jisimgħu leġni. Kif jien u int inkunu tempju ta' Alla u tempju tal-bniedem fil-milja tiegħu? B'liema mod inti tkun bniedem shìh, u Alla jgħammar fik bl-ikbar milja tiegħu? B'liema mod Alla jista' jinkarna fik? Imma fija? Iva, fik! Int ukoll Messija. Int ukoll midluk – *masah* – biż-żejt tal-Grizma, biż-żejt tal-Magħmudija. Inti wkoll preżenza ta' Alla. Inti wkoll preżenza tal-bniedem. Imma kif se ngħixuha din?

Qalilna Ġesù fil-Vanġelu: "In-nagħaġ tiegħi jisimgħu leġni". Kemm nisimgħu leġni. Kemm nisma' l-Kelma ta' Alla. U hekk inti ssir tempju, mhux biss ta' Alla, imma anki tal-umanità. U jkompli Ġesù: "In-nagħaġ tiegħi jisimgħu leġni, u jiena nagħrafhom". Lil min jagħraf Ġesù? X'jigifieri li tagħraf? Tagħraf ifisser, fi kliem l-Iskrittura, tidhol f'intimità kbira ma' xi hadd. Lil min jagħraf Ġesù? Jagħraf lilna meta nisimgħu l-kelma tiegħu, minn fuq l-ambone, fil-knisja, jew fid-dar tagħna, jew fil-laqgħa li fiha mmorru. Nippruvaw nixtar ruħa, inhalluha tinzel mhux biss fil-widnejn tagħna, imma fil-moħħ tagħna, fil-qalb tagħna. Nippruvaw inhalluha toħroġ fl-għazliet tagħna, fid-deċiżjonijiet tagħna. U b'dak il-mod aħna nsiru intimi mal-persuna ta' Ġesù. Hu jagħraf lilna u aħna nagħrfu lilu.

U kif ikompli Ġesù? "In-nagħaġ tiegħi jisimgħu leġni, u jien nagħrafhom, u huma jimxu warajja". Is-sintesi tal-Knisja. Aħna li nisimgħu l-kelma ta' Ġesù, li nidhlu f'relazzjoni intima miegħu, u li allura nistgħu nissejgħu tassew dixxipli tiegħu. Veri dixxipli tiegħu. Nies li jimxu wara l-Imghallem tagħhom. U jkompli Ġesù: "*u jien nagħtihom il-ħajja*" – il-ħajja fil-milja tagħha, il-ħajja mhux biss umana. Min jimxi wara Ġesù huwa bniedem tassew, huwa bniedem ta' veru. Imma mhux biss, min jimxi wara Ġesù għandu l-ispirtu ta' Alla fih, huwa tempju ta' Alla, kif qalilna San Pawl. U mbagħad nistgħu nagħtu s-sinifikat ta' veru lil dan it-tempju tal-ġebel. Għaliex min jagħtihielu t-tifsira lill-ġebel? Min jiddesakrah lill-ġebel? Min ma jhallihx aktar qaddis? Jew min iqisu bħala d-dar vera ta' Alla u d-dar vera tal-bniedem? Min jekk mhux jien, jekk mhux int... jekk mhux il-moħħ u l-qalb tagħna... jekk mhux il-mod ta' kif nirraġunaw... jekk mhux il-mod ta' kif inkunu dixxipli ta' Ġesù?

Allura l-festa tagħna, il-festa ta' din il-knisja, hija l-festa ta' kull wiehed u wahda minna. Ejjew niġġeddu, proprju f'dan l-ispirtu tas-smigh tal-Kelma. Ejjew nixxennqu għas-smigh tal-Kelma. Ser nibdew is-Sena Pastoral. Jalla kull dixxiplu jista' jgħid tassew dak li qal Ġesù għan-nagħaġ tiegħu: "In-nagħaġ tiegħi jisimgħu leġni", jisimgħu l-Kelma tiegħu. Mhux qed ngħidha jien din, jew xi hadd mis-sacerdoti tagħkom, imma jgħidha Ġesù. Jekk aħna rridu nkunu nagħaġ tiegħu, irridu nisimgħu leġni. Ma hemmx mod ieħor. Biex tkun nagħaġ ta' Ġesù, biex tkun Kristjan, trid tisma' leġni. U hu jagħrafna u aħna nagħrfu lilu. Nidhlu f'intimità miegħu. U mhux biss. Nimxu warajh. Inkunu veri dixxipli tiegħu. U hadd minna ma jintilef, anzi jkollna l-ħajja u l-ħajja bil-kotra.